

KARTA PRZEDMIOTU

NAZWA PRZEDMIOTU ANATOMIA I ANTROPOLOGIA		KIERUNEK STUDIÓW SPORT
POZIOM STUDIÓW I ⁰ , ROK II, SEMESTR 3	LICZBA PUNKTÓW ECTS 2	WYMIAR GODZIN 45/21 LICZBA TYGODNI 15/7
TYP PRZEDMIOTU OBOWIĄZKOWY	METODY NAUCZANIA ĆWICZENIA, WYKŁADY	JĘZYK WYKŁADOWY POLSKI
EFEKTY KSZTAŁCENIA WIEDZA Opanowanie przez studentów wiedzy dotyczącej przebiegu procesów rozwoju osobniczego człowieka, charakterystyki poszczególnych jego faz, rozpoznanie implikacji dla aktywności ruchowej i sportu. Znajomość praw biologicznych rozwoju osobniczego, dojrzewania, starzenia i ich zastosowań w relacji do stanu zdrowia i uprawiania aktywności fizycznej. Znajomość podstawowych metod oceny stanu i tempa rozwoju fizycznego, oceny budowy ciała i składu tkankowego, niezbędnych w praktyce trenerskiej do monitorowania rozwoju dzieci i młodzieży, przeprowadzania doboru i selekcji do sportu kwalifikowanego oraz oceny somatycznych efektów zwiększonej aktywności ruchowej.		
UMIEJĘTNOŚCI Opanowanie przez studentów umiejętności swobodnego korzystania z technik pomiarów ciała i jego składu tkankowego przy użyciu standardowych przyrządów pomiarowych oraz analizowania i interpretacji antropometrii w odniesieniu do stanu rozwoju i dojrzewania uczniów, wykorzystania kryteriów morfologicznych w procesach doboru i selekcji dzieci i młodzieży do różnych dyscyplin sportowych. Umiejętność wyboru i wykorzystania w praktyce odpowiednich norm rozwoju, metod oceny budowy ciała, określania wieku chronologicznego i biologicznego, prognozowania dorosłej wysokości ciała.		
KOMPETENCJE Diagnozowanie stanu rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży, predyspozycji morfologicznych młodzieży do sportu kwalifikowanego, morfologicznych efektów treningu (monitoring).		
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wykłady: Przebieg rozwoju osobniczego człowieka: fazy rozwoju, antropologiczna charakterystyka poszczególnych okresów i procesów rozwojowych jako podłoża kształtowania motoryczności człowieka od urodzenia do późnej starości. Zmiany międzypokoleniowe cech biologicznych. Wpływ czynników genetycznych i środowiskowych (ze szczególnym uwzględnieniem treningu sportowego) na kształtowanie cech fenotypowych i tempo rozwoju. Somatyczny model mistrza w różnych dyscyplinach sportowych. Predyspozycje morfologiczne jako ważne kryterium selekcji sportowej oraz monitorowanie treningu w różnych dyscyplinach sportu.		
Ćwiczenia: 1. Antropometria i antroposkopia: opanowanie podstawowych metod oceny cech ilościowych i jakościowych, statystyczne opracowanie i interpretacja wyników pomiarów. 2. Ocena budowy ciała: a) Metoda wskaźników antropologicznych: zasady konstruowania wskaźników i ich zastosowanie w ocenie masy relatywnej, proporcji szkieletowych oraz dymorfizmu płciowego. b) Współcześnie stosowane metody typologiczne. c) Ocena składu tkankowego ciała: zastosowanie metod szacowania składników tkankowych ciała z pomiarów antropometrycznych. 3. Rola budowy i proporcji ciała w osiąganiu wyników w poszczególnych dyscyplinach sportu. 4. Wiek metrykalny a wiek biologiczny - relacje, aspekty praktyczne. Zastosowanie metod oceny wieku biologicznego u dzieci i młodzieży. 5. Ocena przebiegu indywidualnego rozwoju wysokości, masy ciała oraz proporcji wagowo-wzrostowych, pojęcie normy rozwoju, sposoby tworzenia norm, posługiwanie się siatkami centylowymi. 6. Metody prognozowania dorosłych wymiarów i proporcji ciała. Zastosowanie tych metod antropologicznych w doborze i selekcji do dyscyplin sportowych		
METODY OCENY		
Ćwiczenia praktyczne, kolokwium, ocenianie ciągle, egzamin pisemny		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

Literatura podstawowa:

1. Charzewski J., Lewandowska J., Łaska-Mierzejewska T., Piechaczek H., Charzewska J., Skibińska A.: Antropologia. AWF, Warszawa, 1999.
2. Łaska-Mierzejewska T. (red.): Ćwiczenia z antropologii. AWF, Warszawa, 2008.
3. Łaska-Mierzejewska T.: Antropologia w sporcie i wychowaniu fizycznym. Biblioteka Trenera, COS, Warszawa, 1999.
4. Bergman P.: Antropologia – biologiczna nauka o człowieku. Studium Generale, Uniwersytet Wrocławski, 9, s. 263 – 283, Wrocław, 2004.
5. Lohman T.C., Roche A.F., Martorell R. (ed.): Anthropometric Standardization Reference Manual. Illinois, 1998.
6. Report of a WHO Expert Committee no 854: Physical Status: The Use and Interpretation of Anthropometry. Genewa, 1995.
7. Milicerowa H.: Budowa somatyczna jako kryterium selekcji sportowej. Studia i Monografie, AWF, Warszawa, 1973.
8. Malina R. M.: Wpływ ćwiczeń fizycznych na niektóre tkanki, rozmiary i funkcje organizmu w trakcie rozwoju fizycznego. Wychowanie Fizyczne i Sport, 1980, nr 1, str.: 3-35.
9. Malinowski A., Wolański N.: Metody badań w biologii człowieka. Wybór metod antropologicznych. PWN, Warszawa 1988.
10. Tanner J.M.: Rozwój w okresie pokwitania, PZWL, Warszawa, 1963.

Literatura uzupełniająca:

1. Charzewski J., Lewandowska J., Piechaczek H, Syta A., Łukaszewska L.: Kontrasty społeczne rozwoju somatycznego i aktywności fizycznej dzieci 13-15 letnich, Studia i Monografie, AWF, Warszawa, 2003.
2. Bielicki T.: Nierówności społeczne w Polsce w ocenie antropologa. Nauka Polska, 1992, nr 3, s.4-18.
3. Orlicz B.: Dlaczego jestem wyższy od swojego taty. Kultura Fizyczna, 1994, nr 3-4,s. 23-25.
4. Społeczne kontrasty w stanie zdrowia Polaków. Pierwsze Warsztaty Antropologiczne. AWF, Warszawa, 1998.
5. Aktywność fizyczna. Drugie Warsztaty Antropologiczne. AWF, Warszawa, 1999.
6. Problemy starzenia. Czwarte Warsztaty Antropologiczne. AWF, Warszawa, 2001.
7. Trendy sekularne na tle zmian cywilizacyjnych. Siódme Warsztaty Antropologiczne. AWF, Warszawa, 2004.
8. Buśko K., Charzewska J., Kaczanowski K, (red.): Współczesne metody badań aktywności, sprawności i wydolności fizycznej człowieka. AWF, Warszawa, 2010